

DE RAAD DER GEMEENTE VOORST;

Overwegende, dat overeenkomstig het bepaalde in artikel 23 van de Wet op de Ruimtelijke Ordening het ontwerp van een algehele herziening van het bestemmingsplan "Klarenbeek" (Klarenbeek 1977), (plankaart voorschriften en toelichting) ingaande 10 augustus 1977 gedurende één maand voor een ieder ter inzage heeft gelegen;

dat bij zijn besluit van 28 november 1977 de beslissing omtrent de vaststelling van het plan met ten hoogste drie maanden is verdaagd;

gelezen het voorstel van burgemeester en wethouders d.d. 21 december 1977, no. 319/afdeling Fin., houdende de conclusie dat:

- één bezwaarschrift niet-ontvankelijk is, doch ambtshalve in behandeling kan worden genomen;
- aan enkele van de overige bezwaarschriften kan worden tegemoetgekomen door wijziging van de plankaart en/of voorschriften, zoals die in ontwerp ter visie hebben gelegen, maar dat zulks ten aanzien van een ander deel niet het geval is;
- ambtshalve wijzigingen wenselijk zijn gebleken;

Overwegende voorts, dat hij de in genoemd voorstel vervatte overwegingen en conclusies tot de zijne maakt en dat die als zodanig geacht moeten worden hier woordelijk te zijn opgenomen;

Gelet op de bepalingen van de Wet op de Ruimtelijke Ordening;

B E S L U I T:

Op grond van de hiervoor genoemde overwegingen;

- a. bezwaarschrift nummer 3 niet-ontvankelijk te verklaren;
- b. de bezwaarschriften, nummers 1, 3 en 4 gegrond te verklaren;
- c. de bezwaarschriften, nummers 2 en 5, gedeeltelijk gegrond/gedeeltelijk ongegrond te verklaren;
- d. de herziening van het bestemmingsplan "Klarenbeek" (Klarenbeek 1977) vast te stellen zoals vervat in de bij dit besluit behorende plantekening met de daarbij behorende voorschriften;
- e. van zijn beslissing kennis te geven aan appellanten.

Op 20.1.1978 in 3 voad ter goedkeuring
gezonden aan Ged. Staten.

Op 20.1.1978 ter kennisneming ge-
zonden aan:
1) Financien
2) Gem. Werken
3) Inspect. R.O. Deventer
4) Prov. dir. Vro. Arnhem.

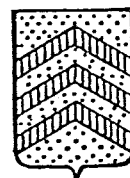
TWELLO, 18 januari 1978.

DE RAAD VOORST,

, voorzitter.

, secretaris.

gemeente VOORST

bestemmingsplan

KLARENBEEK 1978

december 1977

stedebouwkundig bureau
zon | seppen bv zutphen

BESTEMMINGSPLAN "KLARENBEEK 1978"

VAN DE GEMEENTE VOORST.

december 1977.

Vastgesteld: 18-1-1978
Goedgekeurd:

Stedebouwkundig Bureau Zon/Seppen b.v. te Amsterdam-Amersfoort-
Zutphen.

Inhoud

0

- 0 Inhoud
- 1 Toelichting
- 2 Bestemmingsplan

Toelichting

1

	blz.
1. Inleiding	3 en 4
2. Hoofdlijnen ruimtelijk beleid	
2.1 Algemene beleidsuitgangspunten	5 t/m 7
2.2 Maatschappelijke aspecten	7 t/m 11
2.3 Dorpskarakteristiek en uitbreidingsmogelijkheden voor woningbouw	11 t/m 14
3 De verder aan het plan ten grondslag liggende gedachten	
3.1 Algemeen	15
3.2 Ruimtelijke indeling	15 t/m 17
3.3 Enkele karakteristieke elementen	17
4. Planopzet	18 en 19
5. Toelichting op de voorschriften van de bestemmingen	
5.1 Algemeen	20 t/m 22
5.2 Toelichting op de afzonderlijke bestemmingen	22 t/m 24
6. Gevoerd overleg en bezwaren	25 t/m 27
Bijlage	28

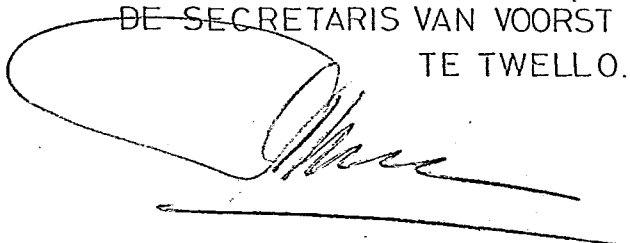
Kaarten

- Functiekaart (1 : 5.000)
- Dorp en landschap (1 : 10.000)

BEHOORT BIJ BESLUIT VAN DE
RAAD D.D. 18 JANUARI 1978.

MIJ BEKEND

DE SECRETARIS VAN VOORST
TE TWELLO.

Goedgekeurd krachtens artikel 28
van de Wet op de ruimtelijke ordening
bij besluit van Gedeputeerde Staten
van Gelderland d.d. 15 september 1978,
nr. 4484/205-RO-102-ab.

Mij bekend,
De Griffier der Staten,

1. Inleiding.

Klarenbeek is een plattelandskern gelegen in het agrarisch gebied tussen het Veluwemassief en de IJssel aan weerszijden van de gemeentegrens tussen Voorst en Apeldoorn. Het voorliggende bestemmingsplan heeft betrekking op het "Voorster Klarenbeek". Het vigerende bestemmingsplan voor dit gebied is het bestemmingsplan "Klarenbeek", goedgekeurd 30-6-1969. Gelijktijdig met dit plan is door de gemeente Apeldoorn een bestemmingsplan voorbereid voor het gedeelte van Klarenbeek dat aan de andere zijde van de gemeentegrens ligt.

Beide plannen zijn zodanig opgezet dat voor het gehele dorp en de randzones zoveel mogelijk sprake is van een naar vorm en inhoud sluitend geheel.

Deze op elkaar afgestemde planprocedures zijn tot stand gekomen vanuit de volgende achtergronden.

In de eerste plaats het gebrek aan woningbouwmogelijkheden, met name in de sociale sector.

In het Voorster Klarenbeek zijn nog wel enige bouwmogelijkheden aanwezig. Deze hebben echter vooral betrekking op mogelijkheden in de premie- en vrije sector. De praktische mogelijkheden voor (sociale) woningbouw ten behoeve van de eigen bevolking zijn ook hier vrijwel uitgeput.

In het Apeldoornse deel zijn in 1966 de laatste woningwetwoningen gerealiseerd. Een tweede motief voor de huidige gezamenlijke procedure van beide gemeenten is de erkenning dat Klarenbeek gezien moet worden als een samenhangend dorpsgebied.

Hoewel in sociaal en ruimtelijk opzicht een Apeldoorns en Voorster deel onderscheiden kan worden, neemt dit niet weg dat er toch sprake is van interne verwevenheid en van een functionele eenheid ten opzichte van het omringende agrarische gebied. Woningbouwplannen moeten daarom bezien worden in relatie tot de ontwikkeling van het hele dorp.

In 1969 is aan een bestemmingsplan gericht op het schep-
pen van enige uitbreidingsmogelijkheden in het Apeldoornse Klarenbeek goedkeuring onthouden. Redenen hiervoor waren onder andere het ontbreken van gedegen onderzoek en het onvoldoende overleg met de gemeente Voorst.

De wenselijkheid om nu dan ook tot een gefundeerd en gecoördineerd beleid van de betrokken gemeenten te komen vormt daarom een belangrijk motief voor de opstelling van deze plannen.

In deze procedure is als eerste stap een gemeenschappelijke beleidsnota voor de ontwikkeling van Klarenbeek op middellange termijn opgesteld. Het hiervoor benodigde onderzoek naar de huidige situatie en de toekomstige mogelijkheden en wenselijkheden is uitgevoerd door de gemeentelijke diensten en adviseurs. Na een eerste beoordeling van de nota door de colleges van burgemeester en wethouders heeft voor de bevolking van Klarenbeek een inspraakprocedure plaatsgevonden.

De resultaten daarvan zijn verwerkt in een gewijzigde versie van genoemde nota, welke vervolgens via de colleges is voorgelegd aan de betrokken raadscommissies. In deze overleg-fase bleek op enkele punten een aanpassing van de ontwikkelde beleidsvisie wenselijk. In het algemeen kon echter worden ingestemd met de voorgestelde hoofdlijnen voor de ontwikkeling van Klarenbeek en met de daaruit voortvloeiende maatregelen op korte termijn.

De resultaten van deze voorbereidingsprocedure zijn in aansluiting hierop door beide gemeentebesturen gehanteerd als uitgangspunt voor de opstelling van ontwerp-bestemmingsplannen.

Voor de huidige planopzet zijn verder vooral de voorlopige resultaten van de streekplanvoorbereidingen en van een P.P.C.-advies over een eerste versie van de Klarenbeekse plannen richtinggevend geweest.

2. Hoofdpijnen ruimtelijk beleid.

Om dit bestemmingsplan te kunnen plaatsen binnen het ruimere kader van het gezamenlijke ruimtelijke beleid voor geheel Klarenbeek, zijn hieronder de gehanteerde hoofdpijnen uiteengezet.

Allereerst wordt ingegaan op de algemene beleidsuitgangspunten op de verschillende bestuurlijke niveau's. Vervolgens wordt aandacht besteed aan de voor de dorpsontwikkeling van belang zijnde sociaal-maatschappelijke gegevens en aan de ruimtelijke mogelijkheden voor woningbouw. Afgesloten wordt met een aantal conclusies, die als uitgangspunt dienen voor de verdere uitwerking van het plan in hoofdstuk 3.

2.1 Algemene beleidsuitgangspunten.

*bovenge-
meentelijk
beleid*

Op nationaal en provinciaal niveau bestaat nog geen volledige duidelijkheid over de te hanteren richtlijnen. Het nationaal beleid voor het landelijke gebied en de daarin gelegen woonkernen zal in het nog te verschijnen 3e deel van de Derde Nota Ruimtelijke Ordening meer concreet gestalte krijgen. Uit de tot nu toe geformuleerde doelstellingen blijkt echter wel, dat om verschillende redenen nadrukkelijk wordt gestreefd naar groeibeperking voor kleine kernen. De dorpsontwikkeling moet worden afgestemd op de behoeften van de eigen bevolking en vestiging van niet lokaal gebonden is ongewenst.

Op provinciaal niveau zijn vooral de in het kader van de streekplanvoorbereiding geformuleerde beleidsrichtlijnen van belang.

In de Nota Uitgangssituatie Probleemstelling Doelstellingen is stringente bescherming van natuur en landschap als hoofddoelstelling geformuleerd. Mede in verband hiermee wordt gestreefd naar concentratie van bevolkingsgroei in grotere wooncentra en afremming van de groei in de dorpen. Bij de uitwerking van deze doelstellingen is voor de woningbouw in de dorpen een zogenaamde "kleine-kernenpot" vastgesteld. Op basis van een aantal (gedeeltelijk nog vast te stellen) criteria zullen de in deze pot opgenomen woningbouw mogelijkheden aan de verschillende dorpen worden toegedeeld. Blijkens een provinciale circulaire van 3-11-1976 is de omvang van de kleine kernenpot zodanig vastgesteld, dat alle kernen tot eind 1985 tezamen kunnen groeien met ca. 25% van de woningvoorraad in 1975.

De Nota Alternatieve Voorontwerp en de Keuzenota bieden op zich verder nog weinig houvast ten aanzien van de wijze, waarop de toedeling zal verlopen. Uit het PPC-advies over eerdere planversies moet worden afgeleid, dat de aanwezige landschappelijke waarden en de beperkte omvang van Klarenbeek in elk geval slechts een bescheiden groei acceptabel maken. De verzorgingsfunctie van Klarenbeek wordt hierbij van ondergeschikte betekenis geacht.

gemeentelijk beleid Tegen deze achtergrond kunnen de volgende algemene doelstellingen voor het (inter-)gemeentelijk beleid in Klarenbeek worden geformuleerd.

Algemeen uitgangspunt is dat een belangenafweging plaats moet vinden, waarin ook lokale situaties en problemen worden meegewogen.

De gemeentebesturen onderschrijven in hoofdlijnen de Keuzenota en het beleid richt zich dan ook op een ontwikkeling van beperkte omvang, afgestemd op de behoeften van de eigen bevolking in het dorp en de directe omgeving.

In de gemeentelijke visie komt bij de concretisering van deze algemene doelstellingen, *de betekenis van Klarenbeek als woonkern met een eigen stedenbouwkundig en sociaal woon- en leefmilieu op de eerste plaats*. Daarnaast is in het sociaal-maatschappelijk vlak, de verzorgingsfunctie van aanvullende betekenis.

woonfunctie Voor Klarenbeek als woonplaats wordt gestreefd naar handhaving van het eigen woon- en leefmilieu. Voor het "wie woont er?", geldt hierbij de richtlijn, dat de woningvoorraad uitsluitend ten goede moet komen aan woningbehoeftenden met een duidelijke lokale binding (sociaal-en/of economisch). Vestiging van elders, zonder economische binding aan Klarenbeek is dus niet aanvaardbaar. Bij de woningbehoefte van de Klarenbekers zelf kan de economische binding wel een belangrijk, maar niet het enige criterium zijn in het vestigingsbeleid. Door de beschikbare werkgelegenheidsmogelijkheden ter plaatse zullen Klarenbekers vaak elders werkzaam moeten zijn. Economische binding als enig criterium zou dan geen recht doen aan de woonwensen en de sociale binding van de autochtone bevolking en daarnaast onherroepelijk leiden tot een rigoreuze aantasting van de leefbaarheid.

Economische en/of sociale binding zal daarentegen niet altijd een garantie kunnen zijn voor vestigingsmogelijkheden in Klarenbeek. Vanwege de beperkte groeimogelijkheden voor het dorp is een zorgvuldig en stringent vestigingsbeleid noodzakelijk.

Om de woonmogelijkheden voor de lokaal gebonden bevolking zoveel mogelijk te handhaven c.q. te verruimen zal voor nieuw te bouwen woningen via een gemeentelijke verordening een vestigingsbeleid gevoerd worden, dat "infiltratie" van niet-gebonden onmogelijk maakt. Voorzover het huidige en toekomstige instrumentarium dit mogelijk maakt, zal dit beleid ook toegepast worden op de bestaande woningvoorraad.

verzorgingsfunctie Voor de verzorging wordt binnen de beperkte mogelijkheden gestreefd naar handhaving van de bestaande functie c.q. naar het voorkomen van een sterke verschraling daarvan. De verzorgende betekenis van Klarenbeek ligt juist boven de ondergrens van het lokale niveau.

Door de grote afstanden tot andere (vervangende) verzorgingscentra (6 km of meer) zijn de bewoners van het verzorgingsrayon Klarenbeek sterk afhankelijk van de ter plaatse aanwezige voorzieningen op dit basisniveau. Het blijvend goed functioneren daarvan is dan ook van wezenlijk belang voor de leefbaarheid. Als aanvullende doelstelling leidt het voorgaande niet direct tot een taakstelling voor het inwoneraantal van het verzorgingsrayon of voor woningbouw in dorp Klarenbeek. Daarvoor is de relatie inwoneraantal-voorzieningen te veel onderhevig aan veranderingen. Wel dient het als aanvullend beoordelingscriterium voor de ontwikkeling van de woonfunctie en als basis voor eventuele extra maatregelen in andere beleidssectoren.

*ruimtelijke
aspecten*

Naast deze doelstellingen in het maatschappelijk vlak, zijn doelstellingen op landschappelijk en stedenbouwkundig terrein van belang. In aansluiting op het nationale en provinciale beleid gaat het hierbij in de eerste plaats om bescherming van landschappelijk en ecologisch waardevolle gebieden. De ligging van Klarenbeek in een agrarisch gebied houdt verder in, dat rekening moet worden gehouden met de agrarische belangen. Gezien de tweedeling van het dorp is het verder wenselijk, de groei van de kern zodanig vorm te geven, dat de mogelijkheden voor versterking van de relaties tussen beide delen van Klarenbeek worden vergroot.

2.2 Maatschappelijke aspecten.

In 2.1 is aangegeven, dat de woonfunctie van Klarenbeek in het gemeentelijk beleid centraal staat voor de bepaling van de gewenste dorpsontwikkeling en dat - aanvullend - de verzorgingsaspecten van belang zijn. Het uitgevoerde onderzoek leverde wat dit betreft de volgende gegevens en conclusies.

Woonaspecten.

Bij de Volkstelling 1960 telde het gehele dorp Klarenbeek ongeveer 1.230 inwoners. Na in de eerste helft van de zestiger jaren nog een bevolkingsgroei te hebben gekend (tot ca. 1.350 in 1966), is sindsdien sprake van een bevolkingsdaling. Per saldo telt het dorp eind 1975 slechts 64 inwoners meer dan in 1960 (1.294).

Uit de leeftijdsopbouw (zie hieronder) kan afgeleid worden, dat Klarenbeek in het verleden een vrij hoge natuurlijke aanwas heeft gekend. Gezien de feitelijke bevolkingsontwikkeling moet geconcludeerd worden, dat de groei door natuurlijke aanwas vrijwel geheel teniet is gedaan door vertrek-saldi bij migratie en binnenverhuizingen. Met name onder de grote aantallen jongeren van de na-oorlogse generatie (de 0-14 jarigen van 1960) zijn forse vertrekoverschotten opgetreden. Deze categorie van nu 15-29 jarigen is in omvang dan ook aanzienlijk kleiner dan destijds (-156 personen).

Deze bevolkingsontwikkeling heeft ondermeer geleid tot een duidelijke verschuiving in de leeftijdsopbouw, zoals onderstaande tabel illustreert.

leeftijdsopbouw dorp Klarenbeek op 31-5-'60 en 31-12-'74				
leeftijds- categorie	1960		1974	
	absoluut	%	absoluut	%
0-14 jr.	534	43.5	374	29.4
15-19 jr.	108	8.8	172	13.5
20-24 jr.	88	7.2	115	9.0
25-39 jr.	230	18.7	241	18.9
40-49 jr.	120	9.8	125	9.8
50-64 jr.	102	8.3	171	13.4
65 jr. en ouder	47	3.8	75	5.9
	<u>1.229</u>	<u>100.0</u>	<u>1.273</u>	<u>100.0</u>
	=====	=====	=====	=====

Voornaamste kenmerken zijn de sterk afgenomen omvang van de leeftijdscategorie tot 14 jaar en de forse toename van het aandeel ouderen.

De bevolkingsontwikkeling in het verleden houdt nauw verband met het functioneren van Klarenbeek als woonplaats en werkplaats.

In 1960 telde het dorp in totaal 213 woningen. Sindsdien zijn er tot eind 1975 83 woningen bijgekomen, waarvan het merendeel in de zestiger jaren.

Rekening houdend met bijvoorbeeld het aantal personen, dat na 1960 als nieuwkomer de woning- en arbeidsmarkt heeft betreden (zie leeftijdsopbouw 1960: ca. 550) is het duidelijk, dat zeer veel Klarenbekers voor hun woon- (en ook werk-) mogelijkheden waren aangewezen op huisvesting en werkgelegenheid in andere centra.

Dit vertrek zal voor een belangrijk deel van vrijwillig karakter zijn geweest. Bij de aanwezigheid van grotere werkcentra in de omgeving, de toegenomen mobiliteit en binding aan het eigen woon- en leefmilieu, zal echter de geringe toename van de woningvoorraad in Klarenbeek in veel gevallen ook aanleiding zijn geweest tot gedwongen vertrek.

In de huidige situatie wordt de leeftijdsopbouw, dankzij de vrij hoge geboortecijfers uit het verleden, nog steeds gekenmerkt door een groot aandeel van de jongere leeftijdscategorieën (0-19 jr.: bijna 43%).

Dit weerspiegelt zich ondermeer in de gemiddelde woningbezetting, die ondanks een scherpe daling sinds 1960 nog steeds op een hoog niveau ligt (4.37).

In de komende jaren moet dan ook nog steeds gerekend worden op een groot aantal nieuwkomers op de woningmarkt en een voortgaande snelle daling van de gemiddelde woningbezetting. Alleen al in het dorp zelf zullen de komende jaren ca. 170 jongeren de leeftijd bereiken, waarop om eigen woonruimte wordt gevraagd. De hoge gemiddelde woningbezetting op dit moment houdt niet alleen verband met de aantallen kinderen. Er is ook sprake van een acuut woningtekort.

Uitgaande van de gezinnen en alleenwonende alleenstaanden zou per 31-12-1976 een woningbestand nodig zijn geweest van 323 woningen. Bij een feitelijke woningvoorraad van 296 woningen bedraagt het normatieve tekort dus ca. 25 woningen.

Dit tekort komt ook tot uiting in het aantal ingeschreven woningzoekenden. Bij de gemeente Apeldoorn waren begin 1977 20 inschrijvingen geregistreerd, bij de gemeente Voorst eveneens 20 (zie ook bijlage).

In het voorgaande is alleen sprake geweest van het eigenlijke dorp Klarenbeek. Bij de dorpsontwikkeling moet ook rekening worden gehouden met een zekere opvang voor het buitengebied.x)

Ondanks het ontbreken van bruikbare cijfermatige gegevens mag verondersteld worden, dat ook hier stagnatie en daling van het inwoneraantal is opgetreden, vooral als gevolg van het wegtrekken van jongeren.

De woningzoekenden zijn hier volledig aangewezen op Klarenbeek of andere kernen.

Verzorgingsaspecten.

Uit onderzoek ten behoeve van het Streekplan Veluwe blijkt, dat Klarenbeek nog juist een verzorgende functie heeft op het lokale niveau. Op dit niveau is alleen in de sector winkels sprake van een min of meer volledig standaardpakket. Voor de sectoren onderwijs, medisch en sociaal, sport en cultuur geldt, dat het standaardpakket voorzieningen op dit niveau in Klarenbeek niet compleet aanwezig is.

Door de afstand tot andere verzorgingscentra zijn de aanwezige voorzieningen zeer belangrijk voor de leefbaarheid ter plaatse.

Het functioneren van de verschillende voorzieningen is in belangrijke mate afhankelijk van het aanwezige bevolkingsdraagvlak en de samenstelling daarvan. Momenteel telt het verzorgingsrayon, inclusief de directe omgeving van het dorp nog ca. 2.300 à 2.500 inwoners.

Voortzetting van de na 1966 opgetreden bevolkingsdaling in het dorp en de directe omgeving kan op wat langere termijn leiden tot opheffing van voorzieningen met als gevolg een wezenlijke verslechtering van de verzorgingssituatie.

Tendensen in deze richting zijn momenteel reeds waar te nemen bij de onderwijsvoorzieningen. Zo telden in het schooljaar 1966/1967 de twee kleuterscholen in Klarenbeek samen 180 leerlingen. In oktober 1976 lag dit aantal op 88. Voor het lager onderwijs bedragen de overeenkomstige cijfers 435 en 250.

Deze ontwikkeling van het leerlingenaantal is ten dele een onvermijdelijk gevolg van de afnemende geboortecijfers.

Dit dalingsproces is in Klarenbeek echter nog versterkt door het grote vertrek onder de jong-volwassenen, welke zich al of niet gedwongen elders hebben gevestigd.

Bij de huidige leeftijdsopbouw en bij het blijvend ontbreken van woningbouw is een verdere daling van het leerlingenaantal onvermijdelijk. Voor de winkelvoorzieningen geldt, dat zij onder invloed staan van enkele algemene ontwikkelingen, die als consequentie hebben dat in de loop van de tijd een groter bevolkingsdraagvlak wenselijk of noodzakelijk is. Vanuit dit perspectief moet de opgetreden bevolkingsdaling als ongunstig beoordeeld worden.

Volledig rekening houden met dit schaalvergrotingsproces is niet mogelijk, ondermeer in verband met de reeds genoemde doelstellingen op verschillende terreinen. Wel is het van belang, dat het draagvlak niet zo sterk en snel afneemt dat essentiële verzorgingselementen wegvallen of dat nieuwe oplossingen voor deze verzorgingsproblemen niet meer van de grond kunnen komen.

Ook voor de andere verzorgingssectoren geldt, dat de eerder geschetste bevolkingsontwikkeling vooral negatieve consequenties heeft. In het bijzonder kan hierbij gedacht worden aan de gevolgen van het voortdurende vertrek van jongeren voor de sociaal-culturele kanten van de samenleving ter plaatse (verenigingsleven).

Conclusies.

Gezien het aantal ingeschreven woningzoekenden en de - ook bij een omvangrijk vertrek - nog te verwachten extra woningaanvraag van sociaal en/of economische gebondenen uit Klarenbeek en omgeving, is er duidelijk behoefte aan uitbreiding van de woningvoorraad ter plaatse.

Ook met het oog op de leefbaarheid in algemene zin is het wenselijk, dat het inwoneraantal en de leeftijdsopbouw een meer stabiel karakter krijgen. Om dit in Klarenbeek te bereiken zijn vestigingsmogelijkheden voor lokale woningzoekenden nodig.

Uit de verschillende gegevens valt echter niet direct een exact bouwprogramma af te leiden.

In de eerste plaats is de woningbehoefte zelf, zeker over wat langere termijn, moeilijk vast te stellen. In de tweede plaats is niet alleen de lokale behoefte maatgevend, maar moet voor de bepaling van de groei ook rekening gehouden worden met de in hoofdstuk 2 genoemde uitgangspunten en doelstellingen.

Met het oog op deze doelstellingen en met het oog op het reeds genoemde PPC-advies over een eerdere versie van dit plan, ligt het voor de hand het totale bouwprogramma in eerste instantie te ramen op basis van de in de Nota Alternatieve Voorontwerpen en in de Keuzenota vastgelegde richtlijnen.

Als een eerste voorlopige maatstaf voor de groei van de kleine kernen in het streekplangebied wordt door de provincie uitgegaan van een toename van de woningvoorraad per 1-1-1975 met globaal 25% tot eind '85. Toegepast op de woningvoorraad in Klarenbeek komt dit uit op ca. 70 à 75 woningen.

Een dergelijk bouwprogramma biedt de mogelijkheid om via een wat forsere aanzet de nu bestaande tekorten gedeeltelijk op te vangen en aansluitend de eerstkomende jaren in een meer geleidelijk tempo te voorzien in nieuwe woonbehoeften. Bij een verdere daling van de gemiddelde woningbezetting tot ca. 3.5 à 3.6 in 1985 kan de dan aanwezige woningvoorraad ongeveer eenzelfde inwoneraantal huisvesten als momenteel. Op deze wijze kan althans voor het dorp zelf de gewenste bevolkingsstabilisering binnen bereik komen. Aan de hand van de feitelijke bevolkings- en woningbehoefteontwikkeling moet in een later stadium op basis van verder uitgewerkte streekplanrichtlijnen nader bezien worden of een aanpassing van het globale bouwprogramma nodig is.

In de toekomstige bevolkingsontwikkeling is, door de huidige leeftijdsopbouw een zeker vergrijzingsproces onvermijdelijk. Daarom is het nodig, dat in het bouwprogramma kleinere woningen ten behoeve van bejaarden worden opgenomen. Dit kan tevens de doorstroming binnen de lokale woningvoorraad bevorderen.

In het bouwprogramma zal overigens de sociale woningbouw voldoende aandacht moeten krijgen. Juist in deze sector is de laatste jaren weinig gerealiseerd, terwijl vooral de jongere woningzoekenden veelal op deze woningbouw zijn aangewezen.

2.3 Dorpskarakteristiek en uitbreidingsmogelijkheden voor woningbouw.

Bij de planvoorbereiding is aandacht besteed aan verschillende punten, die van belang zijn voor de ruimtelijke ontwikkelingsmogelijkheden, zoals stedenbouwkundige aspecten, bodemgeschiktheid, natuur- en overige landschappelijke aspecten.

Voorafgegaan door een kenschets van de bestaande ruimtelijke structuur zijn de onderzoeksconclusies hieronder samengevat.

Dorpskarakteristiek.

historische aspecten

Klarenbeek is gelegen aan één der oorspronkelijke hoofdverbindingen tussen Arnhem en Deventer. Deze Klarenbeekseweg is in sterke mate van invloed geweest op de ruimtelijke structuur.

In eerste instantie is de bebouwing langs deze weg ontstaan (lintbebouwing). Grotendeels na 1945 zijn ten zuiden van deze weg een tweetal bebouwingsconcentraties tot stand gekomen, zowel één op Voorster gebied als één op Apeldoornse gronden. Deze tweedeling houdt direct verband met de ligging in de twee gemeenten, doch vooral ook met een verschil in occupatiegeschiedenis.

Tot het begin van deze eeuw heet het Apeldoornse deel van Klarenbeek nog Oosterhuizen. Dit wijst er op dat de occupatie vanuit westelijke richting heeft plaatsgevonden, met name vanuit de protestantse marke Oosterhuizen (kerspel Beekbergen).

De ontwikkeling van het Voorster deel is op een andere leest geschoeid. Op verschillende plaatsen in de IJsselvallei treft men aan de rand van de marken rooms-katholieke nederzettingen aan, zoals Bussloo en Duistervoorde. Dit treedt daar op, waar een statie - onder bescherming van een katholiek gebleven kasteelheer - voldoende dichtbij is om de godsdienstige plichten te kunnen vervullen. Ook het "Voorster" Klarenbeek is een dergelijk katholieke nederzetting. Bovendien is in het Voorster gedeelte omstreeks 1750 een kopermolen aan de Klarenbeek gesticht, die in later tijd is ontwikkeld tot een houtindustrie van algemeen karakter. Mede door deze extra werkgelegenheid is het Voorster deel van Klarenbeek sterker uitgegroeid dan het Apeldoornse deel.

woonbe-
bouwning

Terugkerend tot de ruimtelijke structuur kan worden geconstateerd, dat de beide dorpswijken op ca. 700 m van elkaar liggen, waardoor zij geen "stedebouwkundige eenheid" vormen. Op deelniveau kan het stedebouwkundig milieu worden getypeerd als een kleinschalige mengeling van bebouwing en functies.

Op een totaal van 296 woningen per 1-1-1976 telt het kleinere Apeldoornse deel van het dorp 109 en het wat meer uitgegroeide Voorster deel 187 woningen.

De ontwikkeling van de totale woningvoorraad is hieronder in enkele cijfers weergegeven.

Woningvoorraad Dorp Klarenbeek op enkele peildata

	Apeldoorns deel	Voorster deel	Totaal
V.T. 1960	79	134	213
31-12-1969	106	151	257
V.T. 1971	105	165	270
31-12-1975	109	187	296

Uit de cijfers blijkt een totale toename van de woningvoorraad ter grootte van 83 woningen. De uitbreiding met ca. 5 à 6 woningen per jaar is grotendeels (+53) gerealiseerd in het Voorster deel van het dorp, waar met name ook de laatste jaren nog van enige toename sprake was.

In het Apeldoornse deel van het dorp heeft de groei zich vrijwel volledig in de zestiger jaren voltrokken.

Van de totale woningvoorraad bestaat ongeveer 23% (69 woningen) uit woningwetwoningen. In het Voorster deel van Klarenbeek komen verder premie-koop (18) en vrije-sector woningen voor. Naast 16 woningwetwoningen (w.o. 6 bejaardenwoningen) telt het Apeldoornse deel hoofdzakelijk kleinere vrije sectorwoningen.

Op basis van een recente inventarisatie kan de kwaliteit van de woningen in het algemeen als "goed" worden beoordeeld. Met eventuele vervanging behoeft dan ook geen rekening te worden gehouden.

dorpsvoor-
zieningen

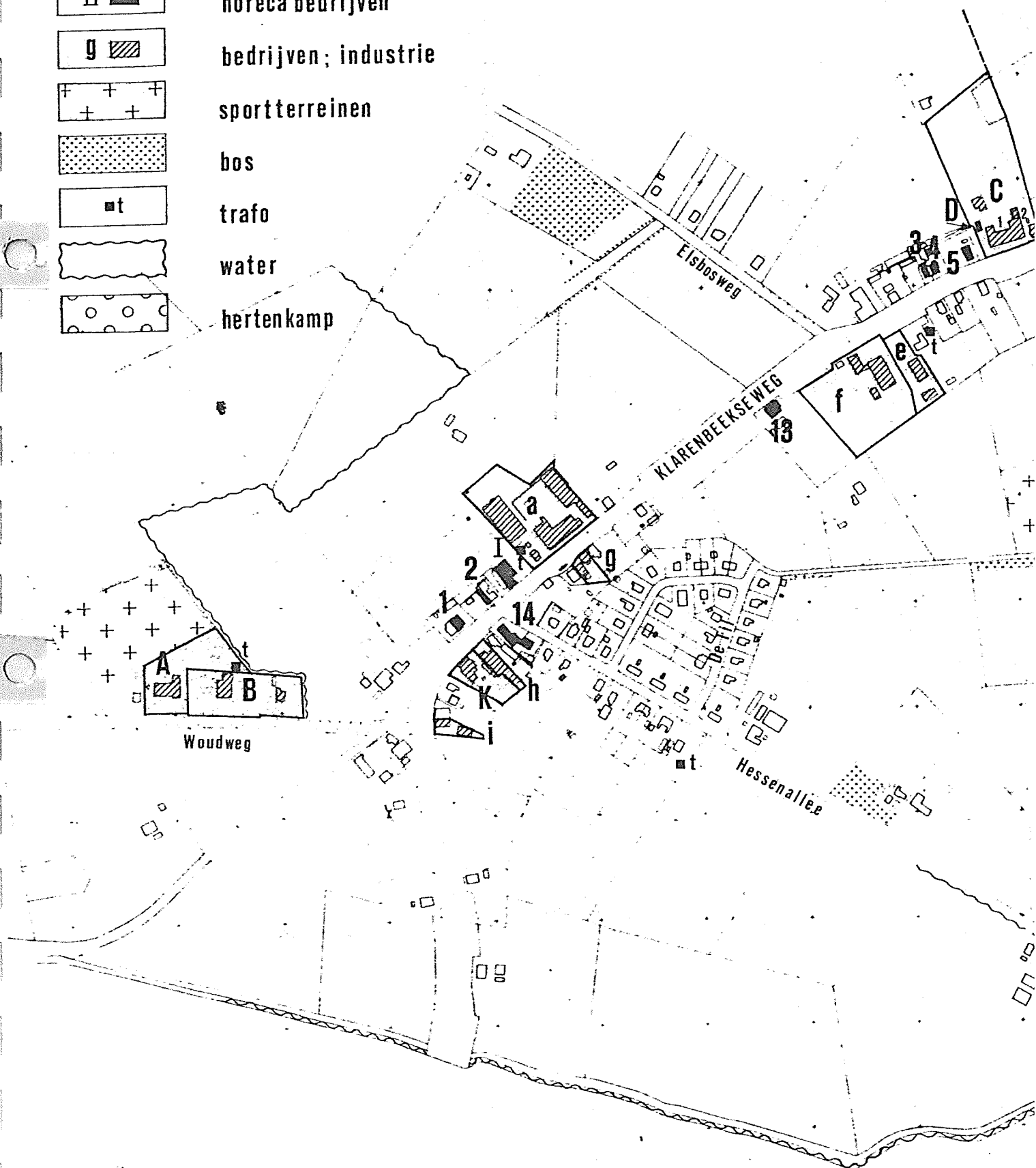
De dorpsvoorzieningen zijn hoofdzakelijk gevestigd langs de Klarenbeekseweg, zonder dat sprake is van een duidelijke concentratie. In totaal zijn momenteel 15 winkelveestigingen aanwezig, alsmede enkele andere bedrijven in de verzorgende sfeer. Aparte vermelding verdienen het bedrijf van de Coöperatieve Landbouwvereniging Klarenbeek aan de noordzijde van de Klarenbeekseweg en de plaatselijke houtindustrie, gelegen in het bosrijke gebied ten noord-oosten van de Voorster kern.

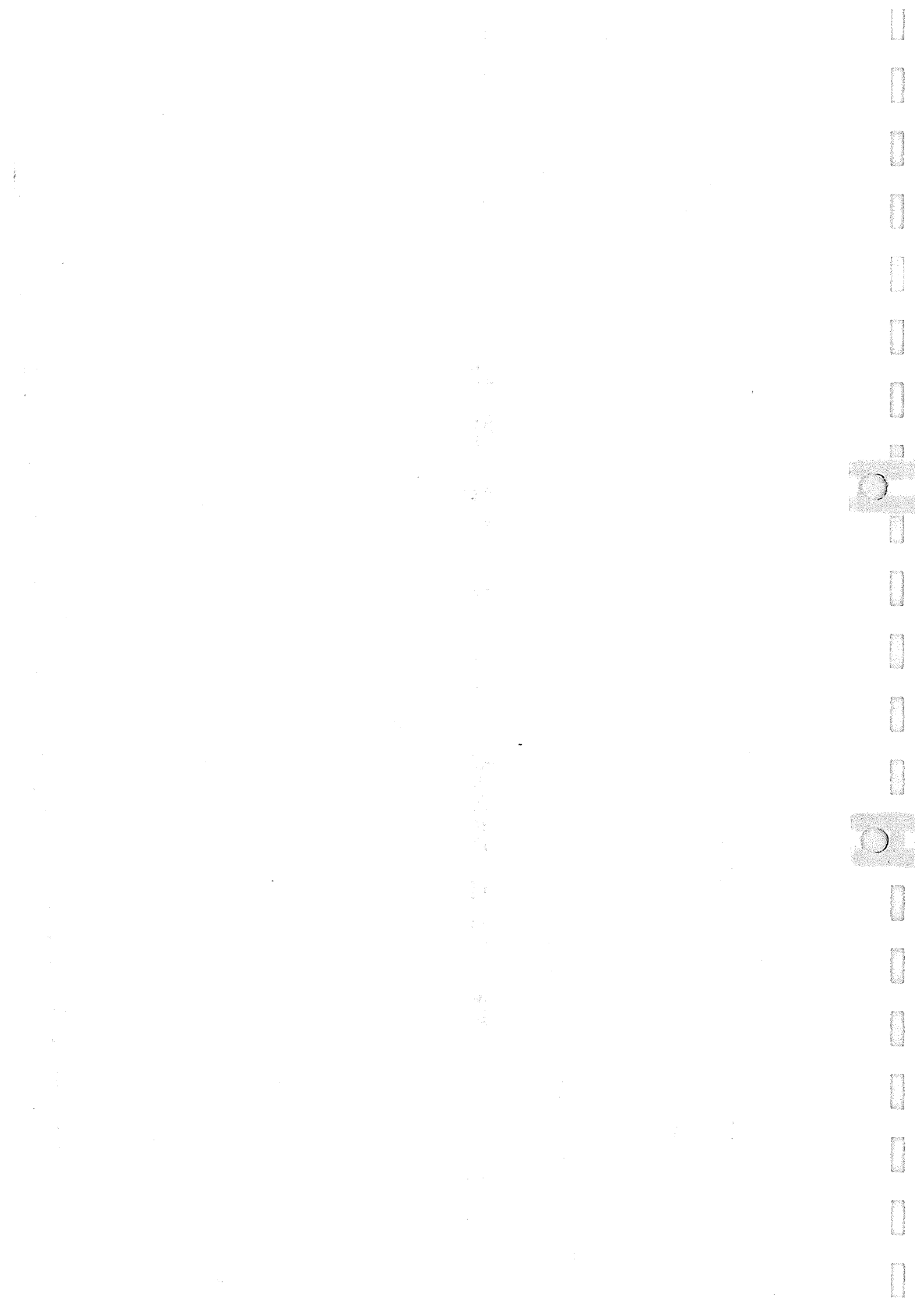
In dit gebied vinden we ook de R.K. kerk en de katholieke kleuter- en lagere school. De aan de noordzijde van de Klarenbeekseweg gelegen openbare kleuter- en lagere school tellen leerlingen uit de eigenlijke dorpskern en uit het agrarisch gebied, zodat de ligging aanvaardbaar is. Andere belangrijke elementen in de dorpsstructuur zijn het sportveldencomplex van de v.v. "Pacelli" direct ten zuidwesten van de Voorster bebouwingskern en de voorzieningen aan de Woudweg (N.H. kerk, verenigingsgebouw, voetbalveld van de v.v. "Klarenbeek").

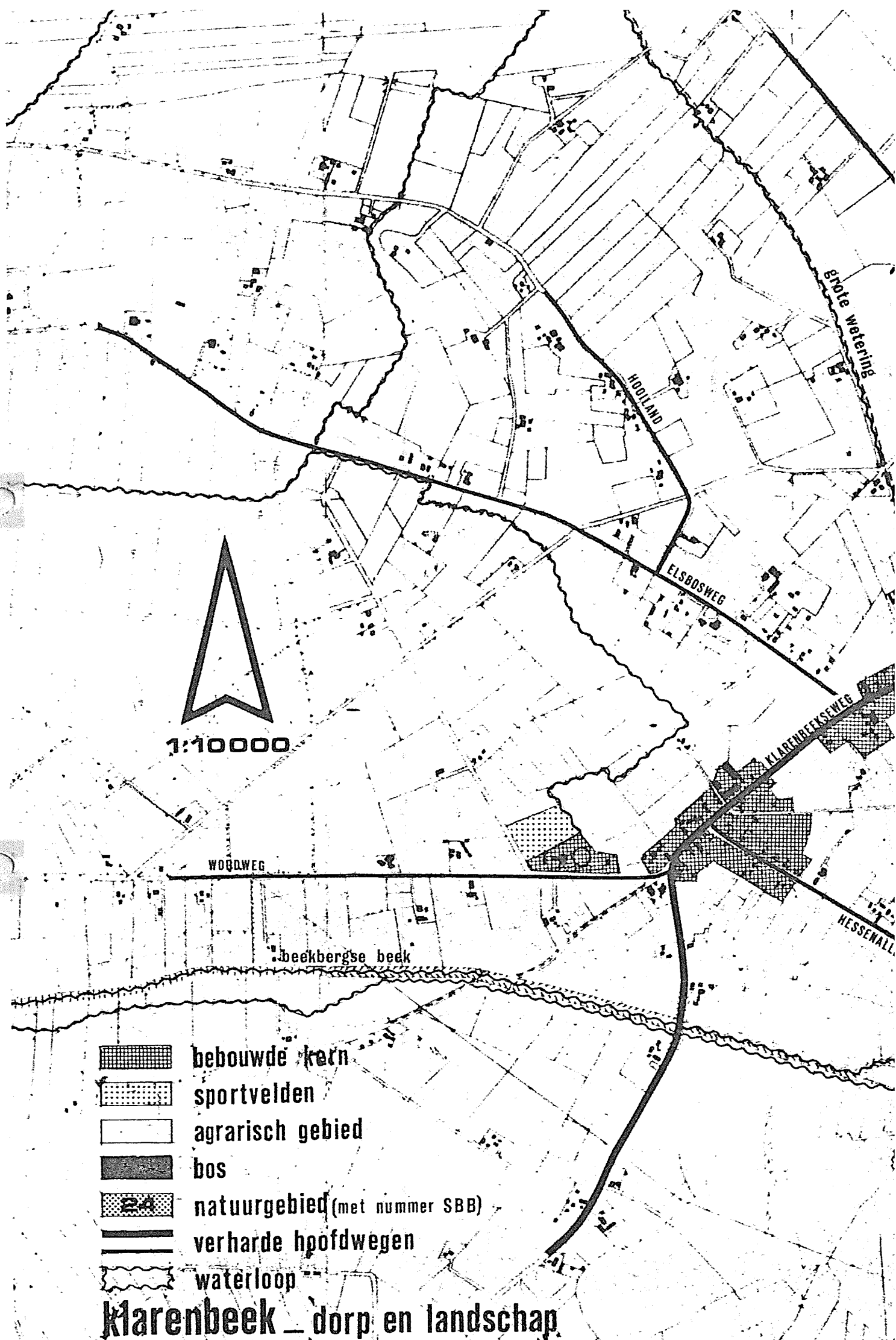
Voor een ruimtelijke weergave van de voorzieningen en bedrijven wordt verwezen naar de bijgevoegde functiekaart.

VERKLARING

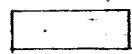
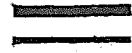
3	winkels
A	bijzondere doeleinden (incl. spaarbanken)
II	horeca bedrijven
g	bedrijven; industrie
+	sportterreinen
	bos
■ t	trafo
	water
	hertenkamp

1:10000

- bebouwde kern
- sportvelden
- agrarisch gebied
- bos
- natuurgebied (met nummer SBB)
- verharde hoofdwegen
- waterloop

Klarenbeek — dorp en landschap

landschap

Wat het omliggende agrarische gebied betreft, zijn ontbossing en systematische ontginning eerst in de loop van deze eeuw op grote schaal ingezet, waarbij de boerderijen meer en meer zijn uitgezwemd over het buitengebied. Dit heeft met name in het gebied ten noorden en ten westen van Klarenbeek bijgedragen tot een aanzienlijke schaalvergroting van het landschap.

In het gebied direct ten zuid-oosten van het dorp is onder invloed van het groot-grondbezit veel meer bos gespaard gebleven.

Het agrarisch gebied valt in landschappelijk opzicht dan ook duidelijk in twee delen uiteen (vgl. ook kaart "dorp en landschap"):

- een open, grootschalig agrarisch gebied wordt aangetroffen ten noord-westen van de Klarenbeekseweg. De boerderijen komen verspreid langs de wegen voor. Mede door de geringe beplanting is dit open landschap in ecologisch opzicht minder belangrijk (vgl. ook: Nota A.V. Streekplan Veluwe). Het is mede in verband met de agrarisch belangen echter ook minder aantrekkelijk voor een verdere, kleinschalige dorpsuitbreiding.
- ten zuid-oosten van de Klarenbeekseweg en het dorp is sprake van een nog bosrijk, minder grootschalig landschap. Vooral door de afwisseling van bos en terreinen met agrarisch gebruik heeft dit deelgebied een relatief hoge landschappelijke waarde. De ecologische betekenis varieert van "belangrijk" (waardeklasse 3) tot "uiterst belangrijk" (waardeklasse 5). De noordelijk aangrenzende randzone, waarin het dorp ligt, vormt een aantrekkelijke omgeving voor het wonen. Aantasting van het bosgebied en de eigenlijke agrarische gebieden moet echter zoveel mogelijk worden voorkomen.

Conclusies voor de woningbouw mogelijkheden.

Voor realisering van de woningbouw is gelet op de mogelijkheden tot opvulling van nog open kavels tussen de bestaande bebouwing en op de uitbreidingsmogelijkheden. Alleen in het Voorster deel van Klarenbeek kan op zeer beperkte schaal "inbreiding" plaats vinden, zodat uitbreiding van de bestaande dorpsbebouwing nodig is.

Bij de nu aanwezige, - wat verbrokkelde - dorpsstructuur, is het van belang een uitbreiding zodanig te situeren, dat een meer aaneengesloten en geïntegreerde dorpsopbouw mogelijk wordt.

Woningbouw ten noorden van de Klarenbeekseweg is hiermee duidelijk in strijd. De onvermijdelijke barrière-werking van deze weg en verder ook de agrarische betekenis van het ten noorden daarvan gelegen gebied pleiten tegen bebouwing op deze plaats.

Aan de zuidzijde van de weg zijn het vooral de landschappelijke en ecologische waarden, die duidelijke beperkingen stellen aan de uitbreidingsmogelijkheden. Met name aan de zuid- en oostzijde van de Voorster kern kan, om althans deze fraaie omgeving in zijn huidige karakteristiek en waarde te behouden, slechts een beperkte ontwikkeling plaats vinden.

Een en ander leidt tot de conclusie dat - afgezien van een zekere afronding aan de zuidzijde van de Voorster kern - de ruimtelijke mogelijkheden voor nieuw woongebied hoofdzakelijk beperkt zijn tot het semi-agrarische gebied tussen de beide kernen. Het uiteraard te handhaven sportcomplex van "Pacelli" maakt het niet mogelijk om een nieuwe uitbreiding direct te laten aansluiten op de Voorster kern. Daarom moet het te realiseren woongebied bij voorkeur worden gesitueerd tussen "De Til" en het sportcomplex, direct aansluitend op de Apeldoornse kern. Een gunstige factor hierbij is, dat de percelen direct ten oosten van de Apeldoornse bebouwingskern zonder extra technische maatregelen (zoals bodemophoging of grondwaterstandverlaging) geschikt zijn voor woningbouw.

Voor de sectorverdeling moet met het volgende rekening worden gehouden. De opvulmogelijkheden in de Voorster bebouwingskern zijn beperkt in aantal en betreffen verspreide particuliere kavels, die slechts voor bebouwing in de premie- en/of vrije sector in aanmerking komen. Ook een herwaardering van de aanwezige landschapssituatie aan de zuidzijde van de Voorster kern leidt tot de conclusie, dat om tot een stedebouwkundig goede afronding te komen, hier in de eerste plaats gedacht moet worden aan lage en open bebouwing (vnl. premie- en vrije sector).

De woningbouw in de sociale sector zal daarom vooral in het gebied ten oosten van de Apeldoornse kern moeten plaats vinden. De daar aanwezige ruimtelijke mogelijkheden moeten de noodzakelijke speelruimte bieden voor een redelijk aandeel van de sociale woningbouw.

3. De verder aan het plan ten grondslag liggende gedachten.

3.1 Algemeen.

In het voorgaande zijn de belangrijkste hoofdlijnen van het ruimtelijk beleid aangegeven, hoofdzakelijk met betrekking tot het gehele dorp Klarenbeek. Naast deze hoofdlijnen zijn nog een aantal punten van belang, die dienen als richtlijn voor de inrichting van het Voorster deel van het dorp. Zij hebben betrekking op zowel het bestaande dorp als op de nog toe te voegen bebouwing.

1. Handhaving van de dorpskarakteristiek en legalisering van het huidig gebruik zijn richtlijnen voor de stedenbouwkundige uitwerking van het plan; dit geldt zowel voor de woonbebouwing als voor de bedrijven, voorzieningen en het groen.
2. Ook in nieuwe woongebieden zullen de aanwezige elementen (bomen e.d.) zo goed mogelijk in het geheel worden opgenomen.
3. Door variatie van woningtypen dienen ook in het nieuwe dorpsgedeelte de mogelijkheden te worden geopend voor een gevarieerde opbouw uit de diverse bevolkingslagen.
4. Vanwege de geringe groei van Klarenbeek worden eventuele uitbreidingen van de (detailhandels-)voorzieningen beperkt tot de bestaande vestigingen, met uitzondering van een eengezinshuis met winkel toegestaan op de hoek van de Hoofdweg en de Molenweg.
5. Op verkeersgebied ligt het accent eveneens sterk op consolidatie van de huidige structuur:
 - confrontatie van het plaatselijk langzame verkeer met het doorgaande verkeer op de Klarenbeekseweg moet zoveel mogelijk worden vermeden o.a. door de Postweg te handhaven (en eventueel te verbeteren) als voet- en fietsverbinding tussen beide kernen,
 - voor het (beperkte) autoverkeer tussen beide dorpsdelen is het omrijden via de Klarenbeekseweg vooralsnog aanvaardbaar.

3.2 Ruimtelijke indeling.

inventarisatie

In mei 1976 is het Voorster deel van Klarenbeek geïnventariseerd, waarbij de bestaande situaties zijn vastgelegd. Dit is noodzakelijk omdat bij het ontwerpen van een bestemmingsplan uitgegaan moet worden van de bestaande situatie en het daarmee samenhangende gebruik. Dit vormt de basis voor het toewijzen van de bestemmingen.

ruimtelijke kwaliteit Bij de inventarisatie is ook de ruimtelijke kwaliteit van het dorp bekeken. Uitgangsbasis voor het plan is handhaven van het eigen dorpskarakter. Ruimtelijk gezien is een dorp opgebouwd uit verschillende elementen, te weten bebouwing, begroeiing en ruimte. Bij het ontwerpen van het plan hebben deze elementen een belangrijke rol gespeeld.

Aandacht is besteed aan de aard en ruimtelijke werking van de bebouwing, de waarde en ruimtelijke werking van de begroeiing, de wegenstructuur, de kavel- of modulumaat en de open ruimtes. Het gaat hier vooral om welke waarde dit heeft als herkenningspunt en als bouwsteen voor een vertrouwde omgeving.

oude dorpsstructuur Oorspronkelijk bestond het dorp hoofdzakelijk uit lintbebouwing aan weerszijden van de Hoofdweg. Deze bebouwing bestond voornamelijk uit agrarische bedrijven en landarbeiderswoningen. Later trad een verdichting op van deze lintbebouwing, waarbij ook andere functies een plaats kregen, zoals winkeltjes in woonhuizen en horecavestigingen. Van deze oorspronkelijke bebouwing resteren aan de zuidkant nog twee, nu als woning gebruikte panden. Beide van stedenbouwkundig-historisch belang, mede vanwege hun ligging aan de kruispunten met de reeds van oudsher bestaande wegen, te weten de Molenweg en Kopermolenweg.

uitbreiding in het verleden De uitbreidingen van de weg af zijn sterk bepaald geweest door de kavelstructuur waardoor een sterk lineaire opbouw naar het zuiden ontstond, bijvoorbeeld de Cederlaan en de Dennenlaan, evenwijdig aan de Molenstraat. In de eerste grotere uitbreiding vond ook een vergroting van de bouwmasse plaats ten opzichte van de bebouwing langs de Hoofdweg, er werden enige blokjes sociale woningbouw geplaatst. De aanwezigheid van de houtindustrie van J.R. Krepel zal hier zijn invloed wel hebben doen gelden.

houtindustrie De oorsprong van dit bedrijf ligt rond 1750, toen de stichter langs de Klarenbeek, die ter plaatse een vrij sterk verval vertoont, een kopermolen stichtte, welke na veranderd te zijn in een sigarenkistenfabriek uitgroeide tot de huidige houtindustrie. Sinds het ontstaan heeft dit bedrijf een belangrijke rol gespeeld in de werkgelegenheid van het dorp.

kerk Ook in ruimtelijk opzicht is de invloed van dit bedrijf merkbaar. Dankzij de heer Krepel kregen de katholieken hier een eigen kerk, gelegen vlakbij het bedrijf, en een eindje buiten het eigenlijke dorp. Ook kwamen hier een lagere school en een kleuterschool. De excentrische ligging ten opzichte van het dorp, aan de rand van het natuurgebied ten zuidoosten hiervan, is een van de meest opvallende kenmerken van Klarenbeek.

natuurgebied Dit natuurgebied bezit een grote "actuele" zeldzaamheids-waarde, mede omdat het grootste deel van de dekzandgronden in de IJsselvallei is ontgonnen ten behoeve van de landbouw. Het geheel vormt een aantrekkelijk uitloopgebied voor het dorp Klarenbeek.

*agrarisch
gebied*

Het agrarisch gebied tussen de bebouwing van het dorp en het natuurgebied vormt samen met het bos, de voormalige boerderij en de kerk, een visueel en ruimtelijk gezien bijzonder aantrekkelijk geheel. In het ontwerp is hiermee rekening gehouden, bebouwing wordt niet toegestaan, terwijl door het openhouden van doorkijkjes het geheel betrokken blijft bij het dorp.

*recente uit-
breidingen*

Aan de zuidzijde van het dorp zijn enkele jaren geleden enige woonblokjes verrezen, voortbordurend op de aanwezige kavelstructuur. Deze blokjes worden ontsloten via de oost-west aangelegde Bosweg. Er zijn blokjes van maximaal drie aaneengebouwd, dubbele woningen en vrijstaande woningen.

3.3 Enkele karakteristieke elementen.

Bij de uitwerking van het plan is rekening gehouden met de huidige verschijningsvorm van het dorp. Hierbij spelen vooral enkele, hierna beschreven, karakteristieke elementen en plekken een bepalende rol.

- De situatie rond de Hoofdweg.

In de lintbebouwing welke zich langs de Hoofdweg uitstrekt is nog de structuur te herkennen van de oudste bebouwing van het dorp, in hoofdzaak op onregelmatige afstand van elkaar gelegen (vroeger agrarische) bebouwing, met er achter weiland. Vanaf de Hoofdweg heeft men, over het agrarische perceel ten zuiden van de weg, een goed zicht op de molen aan de Molenweg. Het geheel van deze molen, de lintbebouwing en het agrarische perceel en het bos ten zuiden daarvan vormt in feite het meest karakteristieke en herkenbare beeld van Klarenbeek.

- Het gebied rond de kerk.

Een ander ruimtelijk bepalend geheel is de zuidoosthoek van het dorp, gevormd door de kerk, de boerderij, het agrarische gebied, de houtwallen langs de Postweg en het bos. Vooral vanuit het eigenlijke dorp heeft men een goed beeld van dit geheel. Door dit deel van het dorp heen lopend ontdekt men tal van karakteristieke plekken, waarbij vooral de voormalige boerderij een belangrijke rol speelt.

Naast deze twee gebieden vormen de lineaire bebouwingsstructuur van de straten ten zuiden van de Hoofdweg, de aanwezige bomen (bijvoorbeeld ten zuiden van de Bosweg) en de houtwallen nog karakteristieke elementen in het dorp.

4. Planopzet.

uitbreiding

Aansluitend op de recent gerealiseerde bebouwing aan de Bosweg is een buurtje geprojecteerd dat de afsluiting dient te zijn van het dorp aan de zuidzijde. In deze bebouwing zal de overgang van bebouwd naar onbebouwd merkbaar moeten zijn. Gekozen is voor vrij open bebouwing met een lage goothoogte. Voor wat betreft de verharding gaat hier de voorkeur uit naar een smalle rijbaan van klinkers met op enkele plaatsen een loopstrook daarnaast, gescheiden door een molgoot. Geen verharde trottoirs.

verdichting

Verdichting van de bebouwing is geprojecteerd langs de oostzijde van de Dennenweg, aan de noordzijde van de verlengde Bosweg, aan het plantsoen bij de Sparrenweg en een enkel huis aan de Molenweg. In de directe nabijheid van de molen aan de Molenweg is geen nieuwe bebouwing opgenomen teneinde een vrij uitzicht op dit cultuurhistorisch monument te behouden.

bouwmogelijkheden

In het vigerende plan voor het Voorster deel van Klarenbeek was een nieuwbouwcapaciteit ingebouwd van 71 woningen. Dit was de veronderstelde behoefte tot 1980. In juli 1976 waren hiervan 45 woningen gerealiseerd, zodat er een restcapaciteit overblijft van 26 woningen. Op 1 januari 1977 bedroeg het totaal aantal woningen in het Voorster deel 187.

In dit plan is voor nieuwbouw opgenomen:

1. vier terreinen met de bestemming "woondoeleinden"
 - westzijde Bosweg (gebied A): 5 (half) vrijstaande woningen
 - zuidzijde Bosweg (gebied B): 5 vrije sectorwoningen
 - noordzijde Bosweg (gebied C): 6 bejaardenwoningen
 - noordzijde Bosweg (gebied D): 1 vrije sectorwoning
 2. zuidelijke uitbreiding : 5 vrije sectorwoningen
3 bejaardenwoningen
 3. opvulcapaciteit (verminderd ten opzichte van vigerend plan) : 10 (half) vrijstaande woningen
totaal	35 woningen
	==

Bejaardenwoningen zullen door de gemeente worden gebouwd. Ook de woningen in de zuidelijke uitbreiding zullen door de gemeente worden gebouwd, ofwel de gronden zullen voor zelfbouw worden uitgegeven.

De overige bouwmogelijkheden (totaal 16) blijven afhankelijk van particulier initiatief. Mede gezien de gemeentelijke verordening met betrekking tot de vestigingswaarden zal particuliere woningbouw zeer incidenteel plaats vinden.

Dus te bouwen:

Op initiatief van de gemeente	19 woningen
Op particulier initiatief	16 woningen
	35 woningen

De 19 woningen van de gemeente zullen waarschijnlijk vóór 1985 worden gebouwd.

*planologische
vestigings-
regeling*

Met het oog op een verantwoorde benutting van de in het plan aangegeven mogelijkheden, zal het gemeentelijk woning- en grond uitgiftebeleid gekenmerkt worden door een duidelijke prioriteitsstelling bij het tegemoet komen aan de verschillende woonbehoeften. Het accent zal hierbij liggen bij enerzijds opheffing van onaanvaardbare woonsituaties en anderzijds op het voorzien in woningbehoeften van economisch gebonden. Afhankelijk van de concrete mogelijkheden zal daarnaast ook rekening gehouden worden met autochtone woonbehoeften, waar sprake is van een duidelijk sociale binding. Daarnaast geldt een "planologische vestigingsregeling". Hierbij is geregeld dat niet alleen bij de eerste uitgifte maar ook bij latere verkoop de woning zal moeten toekomen aan een Klarenbeker of economisch gebonden allochtoon.

*open ruimten
en groen*

De aanwezige open ruimten en groenelementen zijn stringent beschermd om aantasting hiervan te voorkomen. Dit geldt met name voor het bos, de houtwallen en boomgroepen, en voor het openhouden van het agrarisch gebied tussen de kerk en het dorp. Daarnaast voor het openhouden van het agrarisch gebied ten zuiden van de Hoofdweg, dit vanwege de aantrekkelijke ruimtewerking met het achterliggende bos. Verder wordt vrijwel geen verdere verdichting van de open lintbebouwing aan de Hoofdweg toegelaten, terwijl ook de bebouwingsmogelijkheden op de achtergelegen erven van de woningen aan de noordzijde van de Hoofdweg is beperkt. Dit om te voorkomen dat de bebouwing verder in het aansluitende agrarische gebied kan doordringen. Ter afscherming van de houtindustrie is de op het terrein aanwezige bosstrook als zodanig bestemd. Verder is in afwijking van het vigerende plan een perceel bos ten oosten van de Molenweg niet meer voor bebouwing bestemd, maar heeft het de bestemming bos gekregen.

*sportcom-
plex*

Voor het sportveldencomplex aan de westzijde van het dorp is een uitbreiding in zuidelijke richting geprojecteerd.

5. Toelichting op de voorschriften en beschrijving van de bestemmingen.

5.1 Algemeen.

Volgens het Besluit op de Ruimtelijke Ordening wordt een bestemmingsplan vervat in:

- a. een of meer kaarten, waarop de bestemming wordt aange-
wezen,
- b. voorschriften omtrent het gebruik van de grond en de
opstallen.

De voorschriften hebben tot doel de gewenste toestand te handhaven en de gewenste ontwikkeling van het plangebied veilig te stellen door aan te geven welk gebruik en welke bebouwing is toegestaan.

*begripsom-
schrijvingen* Begonnen wordt met een aantal begripsomschrijvingen welke een verklaring geven van uitdrukkingen die in de voorschriften voorkomen en waarover geen misverstand mag bestaan.

De hoofdstukken 2 tot en met 9 zijn in het geheel van de voorschriften de belangrijkste, hier wordt voor iedere bestemming die op de kaart voorkomt, aangegeven voor welk doel de gronden gebruikt mogen worden, of - en zo ja welke - bebouwing is toegestaan en aan welke eisen deze moet voldoen.

In de toelichting op de afzonderlijke bestemmingen wordt dit nader uitgewerkt.

*gebruik van
gronden en
opstallen* In de voorschriften is een algemene gebruiksbepaling opgenomen die een verbod inhoudt om de gronden en de opstallen in strijd met de bestemming te gebruiken.
Er wordt een aantal vormen van gebruik genoemd die in ieder geval onder het algemene verbod vallen.
Burgemeester en wethouders *moeten* vrijstelling van de algemene gebruiksbepaling verlenen als deze zonder dringende noodzaak: "het meest doelmatige gebruik" van de gronden en opstallen zou beperken.

*vrijstelling
van be-
palingen* Dit artikel geeft burgemeester en wethouders de bevoegdheid ten behoeve van de daarin genoemde doeleinden vrijstelling van de voorschriften te verlenen. Ook in andere her en der voorkomende artikelen is aan burgemeester en wethouders de bevoegdheid gegeven van bepaalde eisen vrijstelling te verlenen. De bevoegdheid tot het verlenen van vrijstelling maakt het plan flexibel.
In overeenstemming met de jurisprudentie op dit punt **m o e t e n** in een tweetal gevallen burgemeester en wethouders vrijstelling verlenen, namelijk

1. van het algemene verbod de gronden en opstallen te gebruiken in strijd met de bestemming (artikel 58),
2. van het verbod om van het bestaand plan afwijkend gebruik van gronden en opstallen te veranderen in een ander afwijkend gebruik, als de afwijking daardoor niet kleiner wordt: als deze verboden zonder dringende noodzaak het "meest doelmatige gebruik" zouden beperken (artikel 63, tweede lid).

Bij het verlenen van vrijstelling ten behoeve van het bouwen van kleine bouwwerken van openbaar nut moet een bezwaren- en beroepsprocedure gevolgd worden.

*aanlegver-
gunning*

Hoofdstuk 12 omvat de aanlegvergunning. In het belang van de bescherming van de waardevolle gebieden, is het verboden zonder of in afwijking van een vergunning van burgemeester en wethouders bepaalde werken, geen bouwwerken zijnde, en bepaalde werkzaamheden, geen normale onderhoudswerkzaamheden zijnde, uit te voeren. Zoals de bouwverordening bepalingen omvat over het verkrijgen van een bouwvergunning, bevat bijlage B van de voorschriften overeenkomstige administratieve bepalingen met betrekking tot de aanlegvergunning.

*wijzigings-
bevoegdheid*

Hoofdstuk 13 inzake wijzigingsbevoegdheid maakt een soepele aanpassing van het plan aan zich wijzigende omstandigheden mogelijk, zonder dat de waarborgen voor belanghebbenden te zeer in het gedrang komen. De Wet op de Ruimtelijke Ordening kent ten aanzien van waarborgen voor de belanghebbenden niet de verplichte terinzagelegging van het ontwerp van het wijzigingsplan van burgemeester en wethouders en niet de mogelijkheid bezwaren in te dienen. De wet zegt slechts, dat burgemeester en wethouders hun bevoegdheid tot wijziging (en ook hun uitwerkingsplicht) uitoefenen na overleg met de belanghebbenden. De Kroon eist een bepaling in het plan, dat bij wijziging van het plan belanghebbenden in de gelegenheid worden gesteld schriftelijk bezwaren in te dienen. Maar de Kroon vindt ook, dat in het plan geen "administratieve bepalingen" thuis horen. Toch kunnen deze niet worden gemist. Vandaar dat gekozen is voor de oplossing de bezwarenprocedure in een bijlage van de voorschriften op te nemen (bijlage A).

*overgangs-
bepalingen*

Hoofdstuk 14 omvat ten eerste overgangsbepalingen. Het kan zijn, dat op het tijdstip van het ter inzage leggen van het ontwerp van het plan bouwwerken bestonden of in uitvoering waren die afwijken van het plan. Deze bouwwerken mogen gedeeltelijk worden vernieuwd of veranderd. Voorwaarde daarbij is, dat de bestaande afwijkingen niet worden vergroot en geen nieuwe afwijkingen ontstaan. Burgemeester en wethouders kunnen toestaan dat bouwwerken worden vergroot (max. 25%) (artikel 62, derde lid). Het kan ook zijn, dat op het tijdstip van het onherroepelijk worden van het plan gebruik van gronden en opstallen wordt gemaakt dat afwijkt van het plan. Dit gebruik mag worden voortgezet. Voorwaarde daarbij is, dat het afwijkend gebruik niet naar aard of omvang wordt vergroot. Als dit zou leiden tot een beperking van het meest doelmatige gebruik die niet door dringende redenen wordt gerechtvaardigd, dan moeten burgemeester en wethouders vrijstelling van dit verbod verlenen.

*strafbepa-
ling*

Verder is in dit hoofdstuk opgenomen de strafbepaling. De voorschriften kennen twee verbodsbepalingen. Deze zijn:

- a. het algemene verbod om gronden en opstallen in strijd met het plan te gebruiken (artikel 56),
- b. het verbod om in bepaalde gebieden zonder aanlegvergunning bepaalde werken, geen bouwwerken zijnde, of werkzaamheden uit te voeren (artikel 60).

Afgezien van enkele andere wettelijke sancties worden de voorschriften gesanctionneerd door overtreding van deze verboden als een strafbaar feit aan te duiden.

5.2 Toelichting op de afzonderlijke bestemmingen.

*eengezins-
huizen
(globaal)*

Het gaat hier om een viertal terreinen, op de plankaart nader aangeduid met A, B, C en D gelegen aan de oostkant en aan de westkant van de Bosweg, aan de Molenweg en aan de Hoofdweg. Burgemeester en wethouders moeten deze bestemming nader uitwerken, waarbij ze gebonden zijn aan de regels die in de voorschriften zijn gesteld.

Daarin wordt gezegd wat er gebouwd mag worden (eengezinshuizen, uitbouwen, bijgebouwen, praktijkruimten, gebouwtjes van openbaar nut) en waar aan de bebouwing moet voldoen.

Ook zijn regels omtrent ander gebruik van gebouwen gegeven. In verband met de aan te brengen fasering van de bouw van eengezinshuizen in Klarenbeek mogen twee van de terreinen (B en C) niet vóór 1 januari 1981 uitgewerkt worden.

Bij de uitwerking worden belanghebbenden in de gelegenheid gesteld bezwaren in te dienen. De procedure hiervoor is opgenomen in bijlage A van de voorschriften.

Tenslotte is de bepaling opgenomen dat reeds gebouwd kan worden voordat de uitwerking rechtskracht heeft gekregen.

Dit ten einde onnodige vertragingen te voorkomen.

Het bouwplan moet dan passen in het ontwerp van de uitwerking en Gedeputeerde Staten moeten vooraf verklaard hebben tegen het verlenen van de bouwvergunning geen bezwaar te hebben.

*eengezins-
huizen*

Voor wat de bestaande bebouwing betreft, houden de voorschriften het legaliseren van de aanwezige situatie en het daarmee samenhangende gebruik in. De meeste eengezinshuizen hebben een bouwblok gekregen ter grootte van de huidige toestand. Dit is gebeurd om het open karakter van het dorp te handhaven. Alleen indien de maten van het eengezinshuis aan de kleine kant waren, is een geringe uitbreiding hiervan mogelijk gemaakt.

Voor zover er geen eengezinshuis is gebouwd mag er op deze gronden een bijgebouw gebouwd worden, met inachtneming van de daarvoor geldende regels. Voor zover er op deze gronden niet gebouwd is mogen ze uitsluitend als tuinen gebruikt worden.

Voor zover het toegewezen bouwblok niet bebouwd is met een eengezinshuis worden deze gronden gerekend tot de bestemming erven.

Winkels zijn hier toegestaan via de aanduiding "winkels toegestaan" in het eengezinshuis, evenals een praktijkruimte via de aanduiding "praktijkruimte toegestaan".

Met het oog op de nieuwe bebouwing die aan de zuidkant de afsluiting van Klarenbeek moet gaan vormen is een vrijstelling ten aanzien van de maximum goothoogte opgenomen. In principe gaat het hier om woningen met een geringe goothoogte (3 m). Het is echter denkbaar en uit ruimtelijk oogpunt zeer wel aanvaardbaar dat de noordgevel van deze bebouwing een hogere goothoogte dan 3 m kan krijgen. Om hieraan tegemoet te kunnen komen is een vrijstelling tot 5 m opgenomen.

erven

Erven zijn tuinen waarop uitbouwen en bijgebouwen mogen worden gebouwd.

Bijgebouwen (bijvoorbeeld een garage of een berging) mogen aangebouwd en vrijstaand gebouwd worden.

De oppervlakte van bijgebouwen mag niet meer dan 15% bedragen van de oppervlakte van het perceel van het bijbehorende eengezinshuis, met een maximum van 45 m².

Voor grote percelen zijn burgemeester en wethouders bevoegd vrijstelling te verlenen tot een maximale oppervlakte van 75 m².

Indien een winkel of een praktijkruimte is toegestaan, mag er ook ten behoeve daarvan op het erf worden gebouwd. De oppervlakte van die bebouwing mag niet meer dan 200 m² respectievelijk 45 m² bedragen.

tuinen

Hierop mogen alleen een erker en "andere bouwwerken" (afscheidings, pergola's en vlaggemasten) gebouwd worden.

*doeleinden
van handel
en bedrijf*

Deze bestemming omvat:

twee horecabedrijven en een electrotechnisch installatie bedrijf aan de Hoofdweg, de molen, waarbij een handel in granen en zaden is gevestigd en een transportbedrijf aan de Molenweg.

Bij het electrotechnisch installatie bedrijf is een winkel toegestaan. Deze bedrijven zijn als zodanig en naar de huidige omvang bestemd. Verder nog de houtindustrie aan de Kopermolenweg. Deze heeft uitbreidingsmogelijkheden binnen het aangewezen bouwblok. Detailhandel is via de aanduiding "winkels toegestaan" opgenomen in de bestemming "eengezinshuizen".

Naast de bouwblokken is ook het bedrijfserf apart bestemd. Bij elk bedrijf is ten hoogste één bedrijfswoning toegestaan, met uitzondering van de horecavestigingen en van de houtindustrie waar ten hoogste twee bedrijfswoningen zijn toegestaan.

*agrarische
doeleinden*

Hieronder vallen het agrarisch gebied zonder bijzondere landschappelijke waarden aan de rand van de bebouwde kom, en twee agrarische gebieden met grote landschappelijke waarden aan de oostkant van het dorp. Voor deze laatste geldt dat zij naast bestemd te zijn voor agrarisch gebruik ook bestemd zijn voor behoud en herstel van de aldaar aanwezige grote landschappelijke waarden. Op beide agrarische bestemmingen mag niet gebouwd worden.

Bij de bestemming agrarisch gebied gaat het vooral om gronden behorende bij eengezinshuizen.

Ten einde de overgang van bebouwing naar landelijk gebied geleidelijk te laten verlopen hebben de gronden gelegen aan de achterzijde van de bebouwing gedeeltelijk de bestemming erven en gedeeltelijk de bestemming agrarisch gebied gekregen.

Gezien het karakter van beide bestemmingen is op deze gronden geen bebouwing toegestaan.

- recreatieve doeleinden* Het hertenkamp en de sportvelden zijn als zodanig bestemd. Onder het groen vallen de groenvoorzieningen. Hierop mogen ook bouwwerken ten dienste van het verkeer gebouwd worden. De voornaamste "Water" bestemming is de Klarenbeek.
- verkeers-doeleinden* De belangrijkste verkeersader (tertiaire rijksweg) - de Hoofdweg - snijdt het plangebied in twee delen. Deze weg zorgt voor een goede verbinding met de omliggende dorpen. De Postweg heeft voornamelijk een recreatieve functie. Deze weg wordt voornamelijk door langzaam verkeer gebruikt. Voetpaden, fietspaden, bermen en parkeervoorzieningen vallen onder de bestemming wegen. Bij de bestemming parkeerterrein gaat het om een bestaand parkeerterrein aan de Hoofdweg.
- doeleinden van landschaps- en natuurbescherming* Hieronder valt de houtwal ten zuidoosten van de bebouwde kom, en het bos, deel uitmakend van het grotere natuurgebied ten zuidoosten van Klarenbeek. Gezien de "actuele" zeldzaamheidswaarde is dit gebied zoveel mogelijk beschermd. Op of in deze gronden mag niet worden gebouwd. Bescherming van deze bestemmingen geschiedt via de gebruiksbepalingen en de aanlegvergunning. Deze gronden zijn tevens bestemd voor het behoud en herstel van de daar aanwezige waarden.
- andere doeleinden van openbaar nut* Dit omvat een tweetal transformatorhuisjes en de begraafplaats bij de kerk.
- bijzondere doeleinden* Hiertoe behoren het medisch centrum aan de Molenweg, de lagere school en de kleuterschool bij de rooms-katholieke kerk, deze kerk en het kantoor voor het werkvoorzieningschap in de voormalige school aan de Cederweg.

6. Gevoerd overleg en bezwaren.

Gedurende de ontwerppperiode is uitvoerig overleg gepleegd tussen de gemeenten Voorst en Apeldoorn. Daarnaast heeft gedurende 2 avonden overleg plaats gevonden met de bevolking. Daarbij bleek dat men in het algemeen instemde met het voorgelegde plan. Er kwamen geen opmerkingen die wijzigingen inhielden.

6.1 Overleg P.P.C.

- I. Op 9 september 1976 zijn beide ontwerp-bestemmingsplannen gelijktijdig behandeld door de Provinciale Planologische Commissie (Subcommissie Gemeentelijke Plannen).

Naar aanleiding van de behandeling is het nu voorliggende plan op meerdere punten gewijzigd.

Over de toelichting zei de commissie:

"Uitgaande van de onvoldoende motivering met betrekking tot de woningbehoefte is de Subcommissie van mening dat beide plannen, althans in de voorgestelde omvang, niet aanvaardbaar zijn. Verder dient in de toelichting uitdrukkelijk te worden verklaard dat de te bouwen woningen uitsluitend ten dienste mogen komen voor de aan de kern Klarenbeek gebonden personen".

De totale omvang van de uitbreiding voor geheel Klarenbeek is nu teruggebracht naar circa 70 woningen (d.i. circa 35 in het Voorster deel). De toelichting is op dit punt verder aangepast c.q. uitgebreid.

Met betrekking tot de plankaart maakte de commissie voor wat betreft het Voorster deel de volgende opmerkingen:

1. Het voetpad tussen de Molen en de kerk dient als zodanig te worden bestemd.
2. De kapperswinkel (perceel 1503) idem.
3. De situering van de nieuwe uitbreiding dient te worden gewijzigd.
4. De bestemming van de Postweg ware in de verschillende plandelen beter op elkaar af te stemmen.
5. Het aangegeven agrarisch bouwperceel betreft geen agrarisch bedrijf.
6. In overleg met Rijkswaterstaat ware de regeling van de rijksweg in beide plandelen beter op elkaar af te stemmen.
7. Het toestaan van kleine schuren op agrarische gronden is gewenst.

Het in punt 6 genoemde overleg heeft inmiddels plaatsgevonden. De regeling voor de rijksweg is aangepast.

Punt 7: Het toestaan van kleine schuren is bewust vermeden.

De agrarische gronden binnen het plangebied zijn ofwel groentetuinen en weilandjes behorend bij een eengezinshuis, ofwel gebieden met grote landschappelijke waarde.

De overige opmerkingen zijn verwerkt.

Tenslotte had de commissie twee opmerkingen over de voor-
schriften. Ook die zijn verwerkt.

II. Op 14 april 1977 zijn beide plannen opnieuw in de Subcommissie Gemeentelijke Plannen aan de orde geweest. Dit gaf, voor wat betreft het Voorster deel, aanleiding tot de volgende opmerkingen:

A. Algemeen.

De Subcommissie constateert tot genoegen dat thans wederom aan haar worden voorgelegd de ontwerp-bestemmingsplannen Klarenbeek, welke ontwerpplannen zijn aangepast aan de hand van de gemaakte opmerkingen in haar advies van 1 oktober 1976. Er bestaat veel waardering voor het feit dat aan vrijwel alle opmerkingen in voldoende mate is tegemoetgekomen.

B. Plannen.

Hoewel het overleg met Rijkswaterstaat zoals vermeld op blz. 25 van de toelichting heeft plaatsgevonden, is voor een belangrijk deel niet tegemoetgekomen aan de opmerkingen als vermeld onder C 1 van de brief van de Subcommissie d.d. 1 oktober 1976. Dit geldt met name voor de te ver doorgevoerde detaillering, de onjuist aangegeven bushalte, de ten onrechte aangegeven uitritten, het dwarsprofiel en dergelijke.

De Subcommissie vertrouwt erop dat het vanwege uw colleges toegezegde hernieuwde overleg met de Rijkswaterstaat alsnog tot de gewenste aanpassingen van de ontwerp-bestemmingsplannen zal leiden.

C. Voorschriften Plan Klarenbeek, gemeente Voorst.

1. *Artikel 18 lid 2 sub b*

Blijkens deze bepaling mag detailhandel worden bedreven in goederen, welke rechtstreeks verband houden met de uitoefening van ambachtelijke bedrijvigheid. Gelet hierop is het onduidelijk waarom in artikel 18 lid 2 sub c de detailhandel in electrotechnische artikelen bij een installatiebedrijf nog eens uitdrukkelijk wordt toegestaan. Deze bepaling lijkt overbodig.

2. *Artikel 57 sub e*

Hier wordt verboden een zodanig gebruik van onbebouwde gronden dat het landschapsschoon in aanmerkelijke mate wordt ontsierd.

Gelet op het vigeren van een provinciale verordening terzake, kan de onderhavige bepaling vervallen.

D. Exploitatie-opzetten.

Hoewel een sluitende opzet zeker tot de mogelijkheden behoort geven de versterkte berekeningen aanleiding op te merken dat nader overleg met de Directie Volkshuisvesting in de provincie Gelderland en de afdeling Gemeente Financiën van de Provinciale Griffie gewenst is.

Ad A Voor kennisgeving aangenomen.

Ad B Na hernieuwd overleg met de Rijkswaterstaat is het plan enigszins aangepast.

Ad C 1. De betreffende bepaling is geschrapt.

2. De betreffende bepaling is geschrapt.

Ad D Dit overleg heeft plaatsgevonden.

6.2 Wijzigingen in het ontwerp-bestemmingsplan.

De bezwaarschriften en enkele nieuwe ontwikkelingen hebben aanleiding gegeven tot een aantal wijzigingen van het ontwerp-bestemmingsplan, zoals dit ter inzage heeft gelegen. Grotere uitbreidingsmogelijkheden zijn gegeven aan de bestemmingen "handel en bedrijf" en "industrie", het medisch centrum, het bebouwingsvlak voor bijzondere doeleinden aan de Cederweg en de bebouwing bij het sportveld.

Aan de Hoofdweg is een nieuwe bouwmogelijkheid aangegeven, als globale vlek. Hierin is plaats voor maximaal 1 woning. De inrit naar het parkeerterrein aan de Hoofdweg is niet meer als zodanig bestemd.

De ervenbestemming is voor de huizen aan de zuidkant van de Bosweg uitgebreid.

Bijlage.

Klarenbeek
Ingeschreven woningzoekenden begin 1977

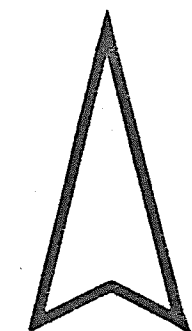
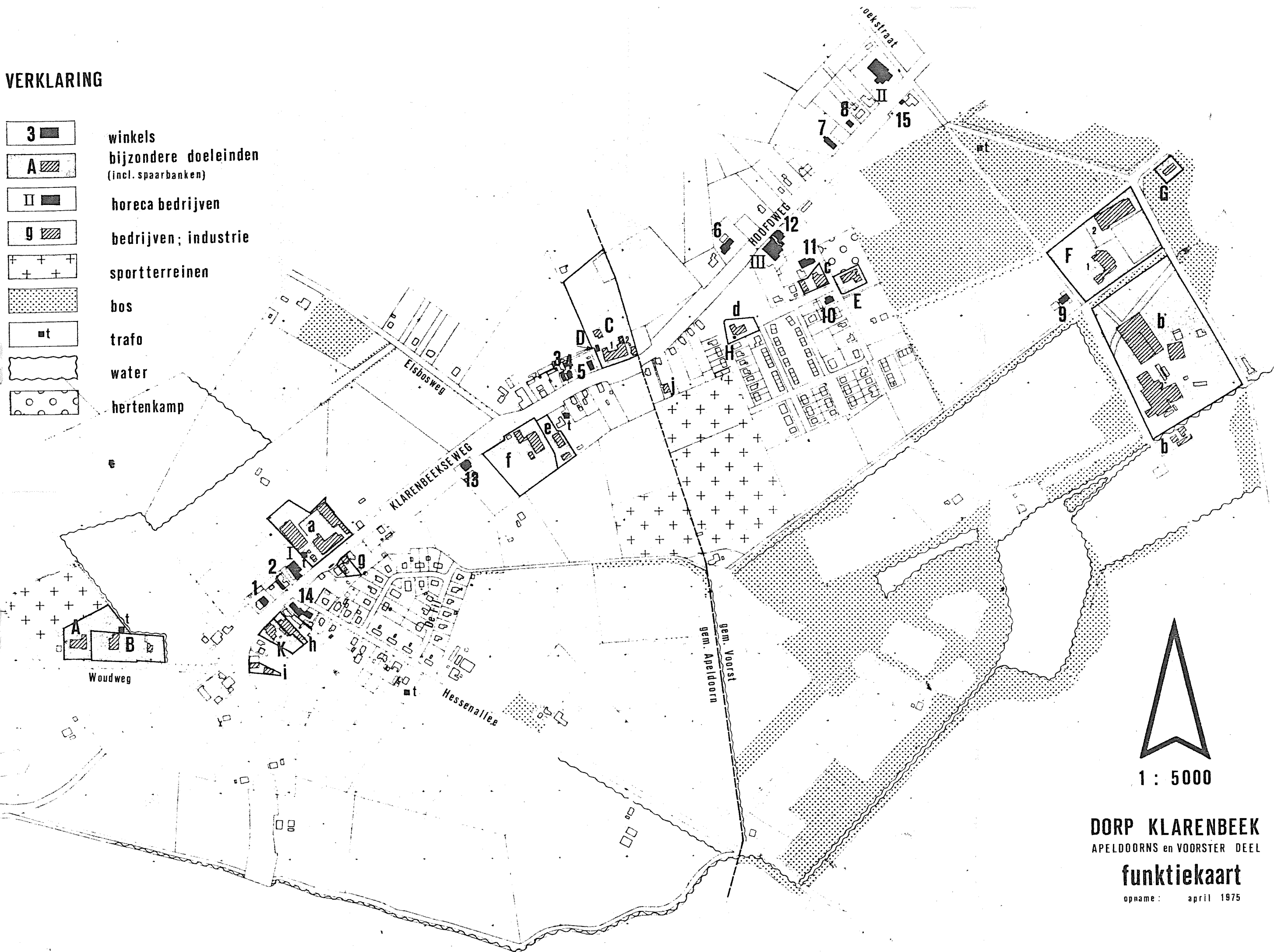
	Econ.	Soc.	Totaal
gemeente Voorst			
aanstaande echtparen	7	13	13
alleenstaanden	-	1	1
gehuwd zonder kinderen	3 x)	2	3
gehuwd met kinderen	1	3	3
totaal	11	19	20
	==	==	==

x) waarvan 65+ : 2.

gemeente Apeldoorn			
aanstaande echtparen	2	11	11
alleenstaanden	-	-	-
echtpaar zonder kinderen	1	3	3
echtpaar met kinderen	1	6	6
totaal	4	20	20
	==	==	==

VERKLARING

3	winkels
A	bijzondere doeleinden (incl. spaarbanken)
II	horeca bedrijven
g	bedrijven; industrie
+	sportterreinen
•••	bos
■	trafo
~~~~~	water
•••••	hertenkamp

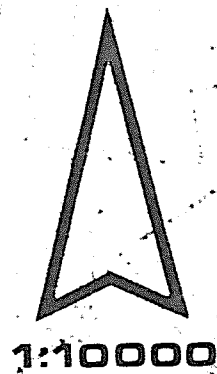

1 : 5000

DORP KLARENBEEK
APELDOORNS en VOORSTER DEEL

funktiekaart

opname : april 1975

- bebouwde kern
- sportvelden
- agraris ch gebied
- bos
- natuurgebied (met nummer SBB)
- verharde hoofdwegen
- waterloop

Klarenbeek - dorp en landschap

